

14. okt. 1944.

F R I F A G B E V E G E L S E 4. årg.

Varig fred?

Den 2. august i år begyndte firemaktskonferansen i Dumbarton Oaks i USA med den oppgaven å treffe de viktigste forberedelser for dannelsen av en ny internasjonal rettsorganisasjon. I første omgang var bare USA, Storbritannia og Sovjetsamveldet representert. Den kinesiske representanten kom da russerne reiste. Denne ordningen var etter russernes mening nødvendig fordi de er nøytrale i krigen mot Japan. Like før konferansen skulde ipnes ble det offentliggjort en interessant artikkel av en av de russiske representantene N. Malinin. Han redegjorde for det russiske utkastet som gikk ut fra at "de 4 store" måtte ha ansvaret for at den nye fred ble opprettholdt. Dette ansvaret kunne ikke deles opp blandt de 60 forskjellige stater som sakner de resurser som trenges for å bevare freden. Men både Malinin, den amerikanske utenriksminister Hull og lederen for den britiske delegasjonen A. Cadogan understreket at det ikke måtte bli tale om noe stormaktsdiktatur. Det var tydelig at den kritik som var reist på dette punkt fra de mindre allierte lands regjeringer hadde gjort en viss virkning. Kong Håkon var blandt dem som hadde advart mot tilsidesettelse av de små stater.

Konferansen i Dumbarton Oaks satt sammen i 6 uker, men først den 9. okt. ble resultatene av konferansen offentliggjort. Det heter i den offisielle redegjørelse fra møtet at de fire stormakter er blitt enige om et forslag til dannelse av en organisasjon til trivgging av freden. Organisasjonens navn skal være "De forente nasjoner". Organisasjonsformen blir meget lik Folkeforbundets, med et råd, en forsamling, et sekretariat og en internasjonal domstol. Rådet skal bestå av 11 representanter: en fast representant for hver av de fire stormakter og senere en for Frankrike. De øvrige 6 representanter skal velges for en tid av 2 år av forsamlingen, hvor alle medlemsstater er representert. Forsamlingen skal tre sammen minst en gang om året. Den skal bare ha rådgivende myndighet. Rådet skal derimot sitte sammen til stadighet og passe på at medlemsstatene oppfyller de forpliktelser som organisasjonen har pålagt dem. Det skal undersøke og behandle alle mellomfolkelige tvister og ta de nødvendige diplomatiske, økonomiske eller maktmessige skritt som måtte vise seg nødvendig for å bilogge en tvr. Alle medlemsstater må stille vepnede styrker til disposisjon når rådet krever det. - Intet i forslaget utelukker at medlemsstatene seg imellom danner regionale avtaler, bare disse ikke strider mot den internasjonale rettsorganisasjons prinsipper.

Som øverste funksjonær for organisasjonen skal fungere en generalsekretær som er valgt av forsamlingen etter innstilling av rådet. Generalsekretären skal ha rett til å legge frem forslag til tiltak som han mener eroenet til å styrke den internasjonale sikkerhet. I den internasjonale domstolen som skal opprettes skal samtlige medlemsstater være representert. Også stater som står utenfor organisasjonen kan være med der. Det skal også opprettes en ingernasjonal organisasjon til støtte for det økonomiske, sosiale og humanitære samarbeid mellom landene. Også for dette arbeid skal det være et råd bestående av 18 medlemmer som velges av forsamlingen.

En av de siste paragrafene i forslaget omhandler stemmereglene. For forsamlingens vedkommende kreves det 2/3 flertall for at en beslutning skal være gyldig. I det tidligere folkeforbund krevdes det som kjendt enstemmighet - en bestemmelse som selvsagt lammet Folkeforbundets handleevne totalt. - Hvilke stemmeregler som skal gjelde i rådet er ennå ikke klart.

Til å forestå de militære forberedelser og tiltak skal den nye fredsorganisasjon ha en slags generalstab, som består av rådmaktenes høyeste militære sjefer.

~~Trykkfeilsdjevelen~~ er ute igjen. På 1. side i art. Varig fred? skal det være
2. aug., ikke 2. aug.

K r i g s s i t u a s s i o n e n.

i vest har siste uke fortsatt vært preget av harde kamper langs hele fronten for å binde tyskerne langs Siegfriedlinjen, mens de all. forbereder storoffensiv på visse punkter. Tyskerne har ca. 40 div. i vest - en anselig styrke, men ikke stor nok til å holde et forsvar på dypet. Fangetallet siden invasjonens begynnelse er steget til ca. 600.000. - Lengst i nord ved Scheldeunningen har kanadierne sikret seg et brohode på nordsiden av Leopolkanalen syd for Schelde.. De har fått assistanse av andre tropper som er landsatt i ryggen på tyskerne. Nord for Schelde avskjères de tyske styrkene på halvøya Beverland og på øyene Walcheren og Bergen. Lenger nord presser britter og polakker hardt på mot Tilburg og Breda. Andre styrker forbereder angrepet på Dunkerque, hvor tyskerne har 15-20 tusen mann. - På general Dempseys frontavsnitt ved Nijmegen har det vært stillere, men begge parter forbereder seg på nye storangrep. Tyskerne beregnes å ha hele 14 div. i dette avsnitt, hvorav 4 panserdiv. De er selvagt helt klar over dette frontavsnitts avgjørende betydning. Befrielsen av Nederland er imidlertid ikke bare ønskelig av rent militære grunner. Den 100% effektive jernbanestreiken i Nederland har ført til brutale tyske represalier mot sivilbefolkningen særlig i kystbyene. De får ikke mattilförsler og til Amsterdam er det kommet 3000 mann Gestapotropper. Det verste er at tyskerne truer med ytterligere oversvømmelser - hele 45% av Nederland vil i tilfelle bli satt under vann. - Den 1. am. arme sprenger seg videre frem i Siegfriedlinjen mot Köln. Aschen står, etter at den er blitt helt omringet, foran sitt fall. Den 3. am. arme har på en 30 km. bred front mellom Nancy og Metz kastet fienden tilbake mot Saar. I Belfortåpningen er Metricourt tatt. Også franske tropper har her tatt flere landsbyer og en del tyske fanger. - Luftangrepene mot alle deler av Tyskland, men særlig mot distrikten bak Siegfried linjen, har nådd nye rekorder. Ett døgn var 5000 all. fly i aksjon og i begynnelsen av uken ble det i løpet av 60 timer kastet 30.000 tonn bomber mot Tyskland. All. flytap har vært bemerkelsesverdig små (eks.: 2100 fly i et angrep, men bare 8 gikk tapte)

I øst har russene på en 200 km. bred front fra Latvia til Njemen brutt gjennom 2 tyske forsvarslinjer og nådd Østersjøen syd og nord for Memel, med det resultat at tyskerne ved Riga er innesluttet. Russene står allerede i forstedene. Når operasjonene i Baltikum er sluttfört vil 100 russ. divisjoner forene seg med de tre armene i Polen og støte fram i Østpreussen og mot Berlin. - General Petrovs arme presser på i Karpatene og behersker sammen med slovakiske innenlandsstyrker en del av Slovakia. Malinovskis tropper rykker hurtig frem gjennom Transsylvania og var allerede tirsdag nádd et område som ligger 8 mil syd for Buda-Pest. Andre styrker slutter ringen tettere om Belgrad, sammen med Titos styrker. I Ungarn er det ifølge meldinger fra Ankara brutt ut generalstreik. - I Grekenland ligger veien åpen til Athen etter at allierte styrker har tatt Korinth. Tyske styrker som trekker seg nordover fra Grekenland står i kamp med Titos armeer. For den militære utvikling på Balkan har det sikkert stor betydning at det jugoslaviske nasjonalråd og den bulgarske regjering er blitt enige om å samarbeide mot den felles fiende, samtidig som bulgererne har lovet å godtgjøre endel av de skader som bulgarske tropper tidligere har tilføyet Jugoslavia. - I Italias står engelskmennene i utkanten av Bologna. Gen. Eisenhower har uttalt at alle skip i norske farvann resikerer å bli senket, fordi det nå er av ytterste viktighet å avskjære sjøforbindelsen. Sjøskipet "Tirpitz" ble rammet av en bombe på 5500 kg. i september. En skarp advarsel er rettet til den tyske regjering fra de allierte, etter at disse har bragt på detrene at massakerrettelser forberedes i Polen.

~~Trykkfeils- og ombrøkkesdjevelen~~ har forfulgt F.F. i det siste. I endel av opplaget forrige uke var den tradisjonelle setningen nederst på siste side om å støtte den frie fagbevegelse, kommet etter en advarsel om ikke å telefonere til quislinger, istedetfor etter oppropet om ikke å møte på nazistenes faglige møter.

Italienske fagbevegelse stabiliseres.

Ikke lenge siden ble det holdt en stor faglig kongress i Roma, som resulterte i at det ble dannet en ny faglig landsorganisasjon for Italia, helt uavhengig av alle politiske partier. De fleste tidligere eksisterende fagorganisasjoner har sluttet seg til den nye landsorganisasjonen. Den faglige internasjonale sekretær, Scherzenbach og representanter for den britiske landsorganisasjon var tilstede på kongressen.

De svenske jern- og metallarbeidere

ventes å ville oppsi sin avtale til sommeren og også på andre deler av den faglige front ventes store lønnskamper. - Det svenska murerforbundets medlemmer har ved avstemning forkastet et forslag om sammenslutning med Bygningsarbeiderforbundet. 63% stemte imot. Den endelige avgjørelse treffes i kongressen i november.

Det engelske arbeiderparti og representanter for 11 andre land

Forbereder ut dannelsen av en ny politisk internasjionale. Den 2. internasjonale blir antagelig oplöst. - Fra London meldes forøvrig at det engelske arbeiderpartis hovedstyre har besluttet å bryte borgfreden så snart krigen er slutt og legge fram et program for det britiske folk som tar sikte på å gjøre England til et sosialistisk samfunn.

Den nye belgiske regjering

består av 7 katolikker, 5 sosialister, 3 liberale, 2 partiløse og 2 kommunister. - Den belgiske statsminister uttalte for en tid siden at Gestapo i alt henrettet 7500 belgiere.

5-6000 danske politifolk lever "underjordisk", 1680 er deportert til Tyskland.

Italiensk melding

om alendigheten i de områdene som er befridd av de allierte. Meldingene er naturligvis sterkt overdrevet. Men i den utstrekning det hersker nød i de tidligere tysk-okkuperte områder, er dette tyskernes og ikke de alliertes gjeld. Som eksempel kan vi ta Italia, der tyskerne før sine rettrøtter kom med seg alle de maskiner og alt det fabrikkutstyr de kan få med seg, alt annet ødelegges på stedet. Ifølge oppgaver fra den allierte kontroll-kommisjon i Italia er 94% av alle industrieanlegg fra Sicilia til Florens ødelagt. Tyskerne tvinger også bøndene til å hugge ned sine oliventrær og på ennen måte skade det italienske landbruket.

Kronprins Olav

har i et intervju uttalt at Norge kommer til å støtte de allierte i krigens mot Japan. - I øgenskap av øverste sjef for de norske troppene blir kronprinsen den første av kongehuset som går til land i Norge. Kongen kommer til å være i London inntil hele regjeringen vender tilbake.

Hjemmefronten

En norsk jager

som ble påbegyndt i 1940 og nå var nesten hekt ferdigbygget ved verftet i Horten, sank forleden på den indre havn etter en kraftig eksplosjon. Direktøren og flere funksjonærer ved verftet er arrestert.

"Norsk arbeidslivs" opplag

er gitt ned fra 350000 til 100.000 på tross av at avisen deles ut gratis. "Fritt Folk" har 6000 abonnenter i Oslo og Aker, hvorav en meget stor del går til statlige og kommunale innretninger.

Bombingen av de tyske anleggene ved Bergen.

De nazistyrte norske avisene har vært like si veltlende i sine skildringer av bombekazastrofen i Bergen, som de var tause da tyskernes forbrytere plussing av ammunisjonsopløsning resulterte i ødeleggelse av hundrer av hjem og tapet av mange menneskeliv under de store eksplosjonskatastrofene i Oslo og Bergen. Quislingene nevner heller ikke at det var den samme hensynsløshet som var årsaken til hele bombetaket. Tyskerne legger ned vilje og vidende sine mest utfordrende krigsanlegg så nær opp i stor-

F.F. s.4.

bebyggelse som det er mulig å få den. De ressourcer som såt her er dermed størst mulighet for at de allierte avhensyn til risikoene for å ramme en by, vil avholde seg fra enhver bombing.

141 norske SS-menn

falt ved fronten i Finnland 25. og 26. juli. Dette ifølgende av en liste på 1400 falne som før en tid siden sto offentliggjort i nazibladet "Nordnorge".

Skjerpet tauhetsplikt

det er kravet til enhver nordmann i den kritiske tiden vi nå er inne i. Husk at det er bedre å holde munnen igjen og gjelde for å være en toek, enn å åpne den og fjerne all tvil. Kommer du uforvarende over i et av våpenlager, skal du være oppmerksom på følgende: 1) Hette-lager (avhengig av deg. 2) Det tilhører de norske militære styrker under det norske Oberkommando. 3) Om du stjeler noe av det lageret er du en forrader. 4) Om du forteller noen om det du har sett gjør du samme arbeidsområdet angiver. 5) Hvis ikke at man ikke finner ut hvem som har vært løstaunnet.

Slutt på fangetransportene til Tyskland

I tilat på norske fanger i Tyskland nørmer seg nå 2000. På Grini er man nede fangenommer 14800. For tiden er det over 7000 fanger i leirene i Tyskland forbereder nye fangetransporter til Tyskland. Men det må ikke skje at fanger som ennå er i Norge brukes som britisk i Birrellers "fredsfortberedelser". Og vi vil ikke ha flere "Westphalen"-tragedier. For å hindre at nye transporter kommer i stand viser vi ikke tilbake for å bruke alle de som vi rår over. Alle nordmenn står samlet om dette kravet:

Ingen flere fanger skal sendes ut av landet.

Det er langt fra med noen glede, men vi må igjen si noen ord om et nytt utslag av visse "radikale" kretsers trang til å gå på fraksjonspolitiske fikketur midt under den harde kampen mot nazismen. Garnet er denne gang lagt ut i form av et anonymt opus om fagbevegelsens kamp, som er delt ut på endel arbeidsplasser i Oslo. Vi skal ikke gå inn på den kritikken som dokumentet retter mot fagbevegelsens organisasjonsform før 9. april og mot den kongressvalgte ledelse. Det blir rik apelning til dette når landet er fritt. Da skal arbeiderbevegelsens lovlige besluttende organer - kongresser og landsmøter - ta stilling til disse spørsmål. I den utstrækning dokumentet befatter seg med den dagsaktuelle kamp og retningsslinjene for den, er det imidlertid nødvendig å si ifra. I dokumentets konklusjon sies det i punkt 3 at "det må bygges opp en illegal fagbevegelse, hvis grunnlag blir komiteer opprettet på hver arbeidsplass og samvirkende utvalg." Denne "parole" som plutselig lanserer som en slags nyhet at det skal lages en illegal fagbevegelse, står helt for forfattrens regning. Den illegale fagbevegelse har som kjent eksistert siden høsten 1940 og alle retninger i noen betydning innen fagbevegelsen har vært representert i de frie organisasjonenes ledende instanser. Hva er da meninga med at en ønsket "fri arbeid" eller person plutselig begynner å snakke om at det skal lages "fri arbeid" og "samvirkende utvalg"? Vi vet ikke - men resultatet kan ikke bli annet enn indre spild, forvirring og vanskeliggjøring av det arbeid som de frie faglige organisasjoner driver. En oppfordring i konklusjonens punkt 5 om pangeinnsamling til "den illegale faglige bevegelse" er øyensynlig et forsøk på å skaffe penger til faglige grupper med spesielle politiske formål. Den Frie Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon har i hvert fall ikke sendt ut denne nye parole om pangeinnsamling.

Det er mer enn sorgelig at det finnes folk som synes det passer å egge til innbryde i en kommune når da det er så vikrevet å stå sammen i kamper for en.

Fagbevegelsens stilling.

Sålenge den tyske okkupasjonen vedvarer skulde det være en innlysende regel for gode nordmenn at de ikke seg imellom ypper unødig strid. Det gjelder for fronten som helhet og enno mer blandt arbeiderne innbyrdes. Det gis selvsagt en hel rekke spørsmål fra tiden bød, før og etter 9.april som det kan herske uenighet om og som sikkert vil bli ivrig drøftet når Norge igjen er et fritt land. Okkupasjonstiden har gitt arbeiderne mange nye erfaringer som da vil komme til nytte. Men så lenge den tyske undertrykkelsen stenger for en fri og åpen meningsutveksling på bredt grunnlag og hindrer en organisasjonsmessig forsvarlig behandling av de enkelte spørsmål, bør en være ytterst varsom med å trekke frem diskusjonssaker som er egnet til å friske opp igjen gamle motsetninger og dermed avlede interessen fra dagens kamp.

Nylig ble det på endel arbeidsplasser i Oslo dikt ut et opprop under titelen: Fagbevegelsens stilling. Oppropet gir uten videre Det norske arbeiderpartis førkrigspolitikk og Landsorganisasjonens organisasjonsform skylden for "fagbevegelsens passiv stilling i frihetskampen hittil" og - som det videre heter - arbeidernes støtte til fienden under krigen. - Danskett hvilke mening en har om Arbeiderpartiets tidligere politikk og organisasjonsformene innen fagbevegelsen, skulde det være klart at nå å fremkaste slike påstander, ikke kan ha andre hensikter enn rent fraksjonelle og ikke andre resultater enn svekkende indre strid. Det er desuten vanskelig å forstå hvilke sakelige grunner det finnes for å slå fast at arbeiderne har støttet fienden og spilt en passiv rolle i motstandsbevegelsen. Denne vurdering faller riktignok sammen med quislingenes agitasjon, men blir ikke mer riktig av den grunn. Mange mener at arbeiderne har båret de tyngste byrdene under okkupasjonen og ytet de største offer. Sikkert er det i hvert fall at spørsmålet om i hvilken grad fagbevegelsen og arbeiderne har holdt mål i frihetskrigen ikke kan besvares bare ved løse og overfladiske påstander. De som ikke synes at arbeidernes innsats har vært stor nok bør finne andre veier til å øke den, enn ved å ta opp gamle indre stridsspørsmål og opkaste seg til formere over arbeiderne.

Det nevnte oppropet sluttet med et sammenfatte "retningslinjene for fagbevegelsen" i en del punkter som gjelder stillingen både nå og etter krigen. De punktene som gjelder etterkrigstiden skal vi ikke befatte oss med her. Det blir de forskjellige organisasjoners medlemsvalgte forsamlinger som får ta stilling til de spørsmål som nedenfor ses da. - I den utsnittet oppropet befatter seg med kampen idag, må vi imidlertid si noen ord. I punkt 3 foreslås at det bygges opp en illegal fagbevegelse, hvis grunnlag blir "komiteer opprettet på hver arbeidsplass og samvirkende utvalg". Som forfatterne til oppropet sikkert vet har det eksistert en aktiv illegal fagbevegelse i Norge av landsomfattende karakter, helt siden 1940. Trots intense forfolgelser står denne frie organisasjon fremdeles som den ledende kraft for den del av fronten som det er de fagorganiserte arbeidernes oppgave å forsvare. De som ikke vet dette skulde en tro var folk som først nå finner det opportunt i tre fren. Selvsagt er det både riktig og nødvendig at det på arbeidsplasser hvor det nå ikke eksisterer frie faglige utvalg, blir dannet slike. Disse må imidlertid underordnes Den Fri Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon, som er anerkjendt av alle frie faglige grupper som leder av arbeidernes illegale kamp. Det vilde være helt skebnesvært om det nå ble dannet et illegalt faglig apparat ved siden av eller i konkurranse med den niverende faglige hovedledelsen. - I oppropets punkt 5 sies det at den kontingent som undras det nazistiske fagapparat skal tilføres den illegale faglige bevegelse. Det höres bra ut. Men vi gjør oppmerksom på at denne nye parole om sengeinnsamling ikke stammer fra ledelsen for Den Fri Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon. Vi må anta at oppfordringen er kamuflert forsøk på å skaffe penger til faglige grupper med spesielt politiske formål, noe som ikke overensstemmer med åpen og redelig organisasjonsmessig optreden.

Den Fri Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon.